



Fra: Syklistenes Landsforening
Til: Utdanningsdirektoratet

Dato: 18.06.19

Høringsuttalelse til forslag til nye læreplaner i skolen (fagfornyelsen)

Innspill til læreplan for kroppsøvfingsfaget

Syklistenes Landsforening (SLF) er fornøyd med at trafikkopplæringen er tilbake i kroppsøvfingsplanen, etter å ha vært fjernet i den første skissen som ble lagt ut for innspill i 2018.

Ifølge The European Cyclists' Federation leverer sykkel på 11 av FNs 17 bærekraftsmål. Over hele landet satses det på å få flere til å sykle og gå. Norge har ambisiøse mål for klima, miljø, folkehelse og byutvikling. Persontransportveksten i byområder skal tas av gange, sykkel og kollektivtransport. Det er også et nasjonalt mål at 8 av 10 barn skal gå eller sykle til skolen. God infrastruktur er viktig, men vi må også ha oppmerksomhet på sykkelglede, trafikkkultur og trafikantatferd. Grunnlaget for dette legges i barneårene og skolen er en arena der alle kan nås gjennom opplæring og kunnskap.

Vi er positive til de foreslåtte kompetansemålene relevante for trafikkopplæring:

- Etter 2. trinn: «øve på trygg ferdsel i trafikken»
- Etter 4. trinn: «forstå og følge regler i trafikken»
- Etter 10. trinn: «vurdere risiko og tryggleik ved ulike uteaktiviteter, forstå og gjennomføre sporlaus og trygg ferdsel».

Vi støtter også at det legges opp til kompetansemål relatert til trygghet, førstehjelp, skadebehandling, samt varierte bevegelsesaktiviteter på vg 1, 2 og 3. Vi har imidlertid to tilleggsforslag:

1. Under «verdier og prinsipper»:

Her mangler begrepet «sykling» i omtalen av de ulike aktivitetsformene. Det er et uheldig signal til kroppsøvfingslærerne når de skal prioritere tidsbruk i opplæringen. Sykkel er et viktig fremkomstmiddel for barn, ikke minst til og fra skolen. Skoleeier har dessuten et ansvar for barns sikkerhet på skolevei, jf. opplæringsloven. Det er som nevnt et nasjonalt mål at 8 av 10 barn skal gå eller sykle til skolen. Ifølge lokale undersøkelser er det en del barn som skader seg på vei til skolen. Sykling bør derfor omtales eksplisitt på linje med andre sentrale aktiviteter i kroppsøvfingsfaget.

Vi foreslår derfor følgende tillegg i teksten: «*Bevegelseskultur i form av leik, friluftsliv, dans, symjing, sykling, idrettsaktivitetar og andre bevegelsesaktivitetar er ein del av den felles danninga og identitetsskapinga i samfunnet*».

Den gode adferden barn og unge lærer tidlig, har en tendens til å avta på ungdomstrinnet. Derfor må opplæringen forsterkes i grunnskolen, snarere enn svekkes. Mange slutter å sykle i ungdomsårene. Opplæringen må vedvare i ungdomsskolen og i videregående. Skolen har et viktig oppdrag i å bidra til dette, og det må skje gjennom hele opplæringsløpet.

2. Under «Kompetansemål 7. trinn»:

Det mangler kompetansemål relevant for trafikkopplæring på 7.trinn. Det er uheldig fordi elever øker sin aksjonsradius og blir mer selvstendige trafikanter i denne alderen. Samtidig er de sårbare i trafikken og trenger opplæring i aktsom ferdsel.

Dette er viktig kunnskap i et trafikkbilde som blir stadig mer sammensatt av nye transportmidler, som spenner fra sykkel, sparkesykkel, skateboard, elsykkel og små elektriske kjøretøy.

Vi foreslår derfor et nytt kompetansemål på dette trinnet: «*Eleven skal kunne ferdes trygt i trafikken til fots og på sykkel, forstå samhandling og risiko knyttet til ferdsel i trafikken.*».

Innspill til læreplan for fagene naturfag, samfunnsfag og geografi

Lærerplanene til de ulike fagene omtaler samfunnsutvikling, miljø, bærekraft, arealbruk og teknologisk utvikling på et overordnet nivå. Det er imidlertid behov for å sikre at temaene blir konkretisert slik at barna læres opp i og forberedes på en transportsektor i stor endring. Læreplanene må med andre ord bli mer konkret fremtidsrettet med tanke på å gjøre barn og unge i stand til å møte og finne løsninger på utfordringer i nåtid og fremtid.

Veksten i persontransporten i de største byene skal tas med kollektivtransport sykkel og gange. Det er et nasjonalt mål om 8 % sykkelandel med 20 % sykkelandel i byene. Dette krever at fremtidens voksne må ha en annen transporthverdag enn dagens voksne. Det er gjennom Barnas transportplan et mål om at 8 av 10 barn skal gå eller sykle til skolen. Barn må derfor ha kunnskap og kompetanse om endringene som skjer i transportsektoren, spesielt:

- Sykling er en del av løsningen for bærekraftig utvikling, i tråd med FNs bærekraftsmål. Dette er spesielt relevant for byene, som vokser samtidig som de skal utvikles i tråd med det grønne skiftet i samfunnet.
- Arealbruk og arealpolitikk i byer og tettsteder er premissgiver for hvor stort transportomfang man får og hva slags transport det er behov for. Dette har konsekvenser for klima og miljø.
- Transportsektoren står ovenfor store endringer blant annet innenfor ny teknologi som skal sikre sømløse reiser, mobilitet, inkludering, økonomisk utvikling, lavere utslipp og mindre trafikkulykker.
- Trafikken blir stadig mer sammensatt av nye transportmidler, som spenner fra autonome kjøretøy, til lastesykler, til elsykkel og til små elektriske kjøretøy.

Syklistenes Landsforening understreker nødvendigheten av at kommende generasjoner ser sammenhengen mellom nullvekstmålet for personbiltransport i byene og nullvisjonen for drepte og hardt skadde i trafikken. Det er også viktig å se transport i et bærekraftperspektiv og forstå utfordringer og muligheter innen nye teknologier på transportområdet. Trafikkopplæring og forståelse av bærekraftig transport i en transportsektor i endring, må starte tidlig og pågå gjennom hele opplæringsløpet.



Morgan Andersson
Generalsekretær
Syklistenes Landsforening